

वा ० रा ०

॥ १२३ ॥

इदमेव सीतायाः संबन्धि इदमेव प्रस्तुतवृत्तांतजातमेव स्मरामि ॥ कैकेयीसंश्रितं कैकेयीमुद्दिश्य प्रवृत्तं सहसा हठेन सीतया तस्याः परमदुःखकारिणीत्वात् मां प्रति यत्तद्विषयं जल्पं वाक्यमुपजल्पितमुक्तं तदिदानीं मां प्रतिभात्येव इत्येवंरूपेण प्रमादात् पर्युपस्थितं मुखान्निर्गतं कैकेयीविषयं सीतावाक्यं ध्वंसयित्वा व्यवहारांतरेणानुक्तप्रामाण्यविवेकत्वा देव्याः कौसल्यायाद्वादनं मधुरं वचनं सूतोऽब्रवीदित्याह कविः ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ वदान्यायाः दात्र्याः बल्लुवाचश्च वदान्यो बल्लुवागपि न विकंपते म्लान्

अ ० कां ०

इदमेव स्मराम्यस्याः सहसैवोपजल्पितं ॥ कैकेयीसंश्रितं जल्पं नेदानीं प्रतिभाति मां ॥ १४ ॥ ध्वंसयित्वा तु तद्वाक्यं प्रमादात् पर्युपस्थितं ॥ ह्लादनं वचनं सूतो देव्या मधुरमब्रवीत् ॥ १५ ॥ अध्वना वातवेगेन संभ्रमेणातपेन च ॥ न विगच्छति वैदेह्या चंद्रांशुसदृशी प्रभा ॥ १६ ॥ सदृशं शतपत्रस्य पूर्णचंद्रोपमप्रभं ॥ वदनं तद्वदान्याया वैदेह्या न विकंपते ॥ १७ ॥ अलक्तरसरक्ताभावलक्तरसवर्जितौ ॥ अद्यापि चरणौ तस्याः पद्मकोशसमप्रभौ ॥ १८ ॥ नूपुरोत्कृष्टलीले वखेलंगच्छति भामिनी ॥ इदानीमपि वैदेही तद्रागान्यस्तभूषणा ॥ १९ ॥ गजं वा वीक्ष्य सिंहं वा व्याघ्रं वा वनमाश्रिता ॥ नाहारयति संत्रासं बाहूरामस्य संश्रिता ॥ २० ॥ न शोच्यास्तेन चात्मा तेशोच्यानां पिजनाधिपः ॥ इदं हि चरितं लोके प्रतिष्ठास्यति शाश्वतं ॥ २१ ॥

नतानयाति ॥ १७ ॥ अलक्तरसवर्जितावपि तद्रसरक्तकांती स्वभावरक्ततया पद्मकोशसमप्रभौ न तु मार्गगतिप्रयुक्तकाठिन्यभाजौ ॥ १८ ॥ नूपुरेणोत्कृष्टातिरस्कृता हंसादिलीलायया सेव ॥ खेलं विलासयुतं अर्शआद्यजंतं तद्रागेण भर्तृप्रीतियोजकभूषणानुरागेणान्यस्तानि अत्यक्तानि भूषणानि यया ॥ १९ ॥ नाहारयति न करोति न संप्राप्नोतीति वा ॥ २० ॥ अतस्ते रामादयो न शोच्याः तेन वात्माप्यतएव न शोच्यः न राजापि तेषां मुखश्रवणेन तस्यापि जीवनसंभवात् इतोऽपि न शोच्यांश्च इत्याह ॥ इदं हीत्यादि ॥ प्राप्तमपिराज्यं महाबलोऽपि परित्यज्य पितृवचनमपालयदित्येवमादिरामचरितं स्वार्थमुद्दिश्य भर्तारमपि परित्यज्यातिघोरंकृतवती कैकेयीत्यादि इदं रामचरितं शाश्वतं प्रतिष्ठास्यतीत्यनेन तन्नामवदेवास्य सुस्थिरत्वं वदता तस्येश्वरत्वं ध्वनितं ॥ न ह्यन्यचरित्रं शाश्वतं प्रतिष्ठां लभते ॥ २१ ॥

॥ १२३ ॥